20. 7. 2017

ID: 106146

Dokazování

Podstatné vady řízení, pro které je třeba hlavní líčení provést znovu (§ 219 odst. 3 věta první tr. ř.), je nutno z hlediska použitelnosti výpovědí obviněných, svědků a znalců podaných v předchozím hlavním líčení zatíženém takovou vadou posuzovat individuálně, zejména s přihlédnutím k tomu, zda přečtením těchto výpovědí z protokolu o hlavním líčení a jejich důkazním použitím nedochází k porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jestliže je třeba hlavní líčení provést znovu jen z toho důvodu, že je konal samosoudce, ačkoli je měl podle § 314a odst. 2 tr. ř. konat senát z důvodu nutnosti ukládání souhrnného trestu ve vztahu k trestu uloženému v řízení před senátem, lze dřívější výpovědi z protokolu o hlavním líčení konaném před samosoudcem za splnění podmínek § 207 odst. 2, § 211 odst. 1, § 211 odst. 2 písm. a), § 211 odst. 3, § 211 odst. 4 nebo § 211 odst. 5 tr. ř. přečíst a vycházet z nich při rozhodování věci.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 249/2017, ze dne 29.3.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného J. D., proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2016, sp. zn. 11 To 593/2015, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 3 T 180/2014, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. se dovolání obviněného odmítá.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Příbrami ze dne 20. 10. 2015, sp. zn. 3 T 180/2014, byl obviněný J. D. uznán vinným pod bodem 1 trestným činem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 252a odst. 1 tr. zákona účinného do 30. 6. 2008, pod bodem 2 trestným činem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 252a odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. b) tr. zákona účinného do 31. 12. 2009 a pod bodem 4 přečinem legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku (účinného od 1. 1. 2010). Byl mu uložen podle § 205 odst. 3 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 1, 2 (správně jen § 43 odst. 2) tr. zákoníku, úhrnný a souhrnný (správně jen souhrnný) nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání čtyř let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Dále mu byl uložen podle § 70 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku trest propadnutí věci. Rozsudek obsahuje také zrušovací výrok podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku ve vztahu k výrokům o trestech z předchozích pravomocných rozsudků Okresního soudu v Táboře ve věci sp. zn. 13 T 180/2012 a Okresního soudu v Příbrami ve věci sp. zn. 4 T 142/2012 a rozhodnutím navazujícím.

Odvolání obviněného J. D. proti tomuto rozsudku bylo jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítnuto usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2016, sp. zn. 11 To 593/2015.

Obviněný byl odsouzen pro skutky, které podle zjištění Okresního soudu v Příbrami, s nimiž se v napadeném usnesení ztotožnil také Krajský soud v Praze, spočívaly v podstatě v tom, že obviněný ve třech případech (popsaných pod body 1, 2 a 4 výroku odsuzujícího rozsudku) přistavil do budovy dílny v k. ú. H., okres P., kterou měl pronajatou samostatně stíhaný V. K., tři motorová vozidla, o nichž věděl, že byla odcizena, a v úmyslu odstranit usvědčující důkaz, umožnit přihlášení do registru vozidel a dále vozidla užívat, předal V. K. část karoserie s číslem VIN patřící jinému vozidlu s požadavkem, aby VIN kódy zaměnil, a po této záměně automobily v jednotlivých případech buď dále užíval, nebo prodal, s tím, že byly nově přihlášeny do registru vozidel, a takto konkrétně přistavil v blíže nezjištěné době od 31. 5. 2007 do 31. 12. 2007 osobní motorové vozidlo tov. zn. Ford Mondeo v

hodnotě 498 000 Kč, které bylo předtím odcizeno v O. ulici v P. – S., dále v blíže nezjištěné době od 26. 7. 2009 do 31. 12. 2009 nákladní motorové vozidlo tov. zn. Renault Master Furgon v hodnotě 145 000 Kč, které bylo předtím odcizeno v obci V., okres P.-v., a v blíže nezjištěné době od 22. 6. 2010 do 31. 12. 2010 osobní motorové vozidlo tov. zn. Volkswagen Passat v hodnotě 94 000 Kč, které bylo předtím odcizeno v ulici L. v P. – H.

Usnesení odvolacího soudu napadl řádně a včas podaným dovoláním obviněný J. D. Dovolání bylo podáno prostřednictvím obhájce a odkazuje na důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. a) a g) tr. ř. Obviněný v dovolání namítl, že nalézací soud postavil výrok o vině mimo jiné na obsahu výpovědi svědka V. K. z původního hlavního líčení, které se konalo před samosoudkyní, ač v této věci měl rozhodovat senát. Podle dovolatele zde nelze použít rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 4. 2. 2010, sp. zn. 6 To 72/2009, na které soudy poukázaly a kde byla řešena situace, že došlo ke změně ve složení senátu, avšak v nyní posuzovaném případě rozhodoval v původním hlavním líčení samosoudce, ačkoli měl rozhodovat senát. Za tohoto stavu není podle dovolatele přípustný postup podle § 211 odst. 4 tr. ř. (čtení protokolu o výslechu svědka) ve vztahu k výpovědím osob, které výpověď učinily v hlavním líčení, které se následně konalo znovu pro vadu výše uvedenou. Výpověď svědka K., učiněnou v hlavním líčení před samosoudkyní, použil soud jako zásadní a jediný usvědčující důkaz proti obviněnému, ač hlavní líčení, v němž byl tento důkaz proveden, bylo následně prohlášeno za nezákonné a rozsudek z něho vzešlý byl zrušen. Podle dovolatele tak soud vycházel z důkazu provedeného před soudem, který nebyl náležitě obsazen, čímž je naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. Důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je pak podle dovolatele naplněn extrémním rozporem skutkových zjištění s provedenými důkazy, neboť soudy vzaly za podklad odsuzujícího rozsudku důkaz získaný nezákonným způsobem, tedy výslechem svědka V. K. před soudem, který nebyl náležitě obsazen. A bez tohoto důkazu by podle obviněného nemohlo dojít ke skutkovým zjištěním, jaká soudy učinily. Proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k tr. ř. zrušil jak napadené usnesení Krajského soudu v Praze, tak rozsudek Okresního soudu v Příbrami, a dále aby postupoval podle § 265l a násl. tr. ř.

Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství připomněla, že nyní posuzovaný odsuzující rozsudek Okresního soudu v Příbrami byl vydán po zrušení původního rozsudku, který vydal v rozporu s ustanovením § 314a odst. 2 tr. ř. samosoudce, ačkoli měl rozhodovat senát. Nyní posuzovaný rozsudek, který byl potvrzen napadeným usnesením, však již vydal náležitě obsazený soud, a to senát. Soud byl tedy náležitě obsazen, takže důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. naplněn nebyl. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. státní zástupkyně uvedla, že důkaz čtením výpovědi svědka V. K. z dřívějšího hlavního líčení byl proveden v souladu s ustanovením § 211 odst. 4 tr. ř. a obviněný je navíc usvědčován i dalšími důkazy, takže nelze shledat extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. Státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného odmítl jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné (§ 265a tr. ř.), bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. obviněným prostřednictvím obhájce [§ 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř.] a v zákonné lhůtě (§ 265e tr. ř.), splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.), avšak bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř.

Ačkoli obviněný formálně deklaroval dva dovolací důvody – podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. a podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., obsahově jde stále o tutéž námitku, která není podřaditelná pod žádný z těchto dovolacích důvodů ani pod žádný jiný uvedený v § 265b tr. ř. Jde totiž o procesní námitku, týkající se použitelnosti provedeného důkazu.

Obsah konkrétně uplatněných námitek, o něž se opírá existence určitého dovolacího důvodu, musí

věcně odpovídat zákonnému vymezení takového dovolacího důvodu, nestačí formální odkaz na příslušné ustanovení obsahující daný dovolací důvod. Jinak řečeno, konkrétní uplatněné námitky mají relevanci dovolacího důvodu jen za předpokladu, že mu odpovídají svým obsahem. Dovolání je mimořádným opravným prostředkem, který není možné podat z jakéhokoli důvodu, nýbrž jen z některého z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. a) až l), odst. 2 tr. ř. Jde tu o výčet taxativní, podat dovolání z jiného důvodu je tudíž vyloučeno.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. je dán, jestliže ve věci rozhodl věcně nepříslušný soud, nebo soud, který nebyl náležitě obsazen, ledaže místo samosoudce rozhodoval senát nebo rozhodl soud vyššího stupně. V tomto případě obviněný konkrétně namítl, že rozhodl soud, který nebyl náležitě obsazen, což však je v rozporu se skutečností. Nesprávně obsazen byl pouze soud, který vedl původní řízení, a nikoli soud, který ve věci rozhodl. Procesní vada spočívající v tom, že původně bylo vedeno řízení samosoudcem, ačkoli podle § 314a odst. 2 tr. ř. měl řízení konat senát, byla odstraněna po zrušení původního rozsudku odvolacím soudem, čímž zanikl i tento potenciální dovolací důvod. Ze znění ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) tr. ř. výslovně vyplývá, že náležitost obsazení soudu ve smyslu tohoto dovolacího důvodu je třeba vztahovat k rozhodnutí soudu. Obviněný v dovolání ani nenamítá, že by soud, který ve věci rozhodl, nebyl náležitě obsazen, nýbrž vytýká pouze vadu předchozího řízení, která byla posléze odstraněna. Pod uvedený dovolací důvod tedy námitky obviněného obsahově nespadají.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Tento ani žádný jiný dovolací důvod se nevztahuje ke skutkovým zjištěním, k hodnocení důkazů, k rozsahu dokazování ani k otázce použitelnosti provedených důkazů. Postup při provádění dokazování je upraven trestním řádem, tedy procesním předpisem, a není součástí hmotněprávního posuzování. Pokud jde o procesní otázky, dovolací důvody se vztahují pouze k těm, které jsou taxativně uvedeny v § 265b odst. 1 tr. ř. To souvisí s tím, že dovolání jako mimořádný opravný prostředek je určeno k nápravě závažných právních vad pravomocných rozhodnutí, a nikoli k tomu, aby skutková zjištění soudů prvního a druhého stupně byla přezkoumávána ještě třetí instancí. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. záleží ve vadné aplikaci hmotného práva na skutkový stav, který zjistily soudy. Směřuje-li dovolání proti odsuzujícímu rozhodnutí, pak dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. odpovídají takové námitky, v nichž se tvrdí, že skutkový stav, který zjistily soudy prvního a druhého stupně, nevykazuje znaky trestného činu, jímž byl obviněný uznán vinným.

V podaném dovolání obviněný neuplatnil žádné námitky v tom smyslu, proč by skutky, blíže popsané v rozsudku soudu prvního stupně, nevykazovaly znaky uvedených trestných činů. Pouze takto koncipované námitky by obsahově odpovídaly dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obviněný založil dovolání na námitkách proti provedenému dokazování, na němž spočívají skutková zjištění soudů, že je spolupachatelem předmětných trestných činů. Tyto námitky navazovaly na jeho obhajobu z původního řízení, v níž popřel jejich spáchání. Jde o námitky, které stojí mimo rámec dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací zásadně nezasahuje do skutkových zjištění soudů prvního a druhého stupně. Učinit tak může jen zcela výjimečně, jestliže to odůvodňuje extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. V takovém případě je zásah Nejvyššího soudu nezbytný proto, aby byl dán průchod ústavně zaručenému právu obviněného na spravedlivý proces (Čl. 4, Čl. 90 Ústavy České republiky).

Jestliže by skutková zjištění byla založena na usvědčujícím důkazu, jehož obsah nebyl získán procesně přípustným způsobem, a jako takový neměl být vůbec pojat do hodnotících úvah soudů, pak by šlo o porušení práva obviněného na spravedlivý proces. Taková situace však nenastala, neboť

výpověď svědka V. K., kterou podal v hlavním líčení dne 9. 12. 2011 (č. l. 605-606), byla v dalším hlavním líčení dne 20. 10. 2015 (v němž soud jednal a rozhodl již v náležitém obsazení) čtena v souladu s ustanovením § 211 odst. 4 tr. ř. (č. l. 716). Podle něho je protokol o výpovědi svědka, který v hlavním líčení využil svého práva odepřít výpověď podle § 100 tr. ř., možno číst za předpokladu, že svědek byl před tímto výslechem o svém právu odepřít výpověď řádně poučen a výslovně prohlásil, že tohoto práva nevyužívá, byl-li výslech proveden způsobem odpovídajícím ustanovení trestního řádu a obviněný nebo obhájce měl možnost se tohoto výslechu zúčastnit. Tyto zákonné podmínky byly splněny. Svědek byl před výslechem v hlavním líčení dne 9. 12. 2014 (stejně jako před výslechem v přípravném řízení dne 12. 8. 2014) řádně poučen o právu odepřít výpověď a výslovně se vyjádřil v tom smyslu, že tohoto práva nevyužívá, výslech byl proveden v souladu s trestním řádem a obviněný se výslechu zúčastnil, dokonce i aktivně kladením otázek. V dalším hlavním líčení dne 17. 9. 2015 pak svědek po poučení podle § 100 tr. ř. využil svého práva a výpověď odepřel (č. l. 708).

Soudy se použitelností uvedeného důkazu zabývaly a poukázaly na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 4. 2. 2010, sp. zn. 6 To 72/2009, publikované pod č. 45/2011 Sb. rozh. tr. Podle tohoto sjednocujícího rozhodnutí platí, že jestliže v opakovaném hlavním líčení obviněný či svědek odepře vypovídat, případně odchyluje-li se v podstatných bodech od své dřívější výpovědi učiněné v hlavním líčení, lze tyto dřívější výpovědi z protokolu o hlavním líčení při splnění podmínek § 207 odst. 2, resp. § 211 odst. 3, 4 tr. ř. přečíst a vycházet z nich při rozhodování věci. Pokud státní zástupce či obviněný nedali souhlas k přečtení podstatného obsahu protokolu o hlavním líčení, včetně v něm provedených důkazů (§ 219 odst. 3 tr. ř.), neznamená to, že za důkaz nemůže sloužit výpověď obviněného či svědka, kterou učinil v předchozím hlavním líčení.

Na těchto závěrech nehodlá Nejvyšší soud nic měnit, nelze je však plně vztáhnout na zde posuzovanou procesní situaci.

Podle § 219 odst. 3 tr. ř. jestliže není třeba pro podstatnou vadu řízení nebo z jiného důležitého důvodu provést hlavní líčení znovu, sdělí předseda senátu při pokračování v odročeném hlavním líčení podstatný obsah dosavadního jednání. Změnilo-li se složení senátu nebo uplynula-li od odročení hlavního líčení delší doba, přečte se souhlasem státního zástupce a obviněného předseda senátu podstatný obsah protokolu o hlavním líčení, včetně v něm provedených důkazů; není-li souhlas dán, musí být hlavní líčení provedeno znovu.

Uvedené sjednocující rozhodnutí se týká případů, kdy původní hlavní líčení se konalo v souladu s trestním řádem, tj. nebylo zatíženo podstatnou vadou, avšak změnilo se složení senátu nebo od odročení hlavního líčení uplynula delší doba, přičemž státní zástupce nebo obviněný nedali souhlas s přečtením podstatného obsahu protokolu o hlavním líčení, tudíž se k takové situaci vztahuje druhá věta (vč. věty za středníkem) § 219 odst. 3 tr. ř.

Od toho je třeba odlišovat případy upravené v § 219 odst. 3 větě první tr. ř., kdy pro podstatnou vadu řízení, kterou je zatíženo původní hlavní líčení, je nutno provést celé hlavní líčení znovu. Takovou podstatnou vadou je i to, že původní hlavní líčení konal samosoudce, ačkoli mělo být podle § 314a odst. 2 tr. ř. konáno před senátem, neboť měl být ukládán souhrnný trest nebo společný trest a dřívější trest byl uložen v řízení před senátem. Takovou podstatnou vadou by byl samozřejmě i další případ věcné nepříslušnosti samosoudce vyplývající z ustanovení § 314a odst. 1 tr. ř. Při řešení otázky, zda v novém hlavním líčení lze číst za podmínek ustanovení § 207 odst. 2, resp. § 211 odst. 1, 2 písm. a), 3, 4, 5 tr. ř. výpovědi obviněných, svědků a znalců z původního hlavního líčení a vycházet z nich při rozhodování věci, je třeba uvážit, zda zjištěná vada řízení, kterou bylo zatíženo původní hlavní líčení, v tomto případě věcná nepříslušnost samosoudce, není takové povahy, že by přečtením těchto výpovědí z protokolu o původním hlavním líčení a jejich důkazním využitím došlo k porušení zásad spravedlivého procesu ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod,

zejména zásady kontradiktornosti dokazování podle čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy. To je zároveň hledisko, z něhož posuzuje věc z pohledu případného uplatnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud.

Vadu spočívající ve věcné nepříslušnosti samosoudce z důvodu konání hlavního líčení nebo jeho části v rozporu s ustanovením § 314a odst. 2 tr. ř. (pro nutnost uložení souhrnného trestu) je třeba odlišovat od takových vad, které se přímo týkají provádění důkazů a jejich zákonnosti. Pokud by například v původním hlavním líčení nebyl svědek před výslechem poučen nebo pokud by byl k výpovědi donucen, nebylo by pochyb o nepoužitelnosti takové výpovědi, neboť použití takové nezákonným způsobem získané výpovědi jako podkladu pro rozhodnutí by znamenalo porušení zásady spravedlivého řízení. Vada věcné nepříslušnosti samosoudce ve smyslu § 314a odst. 2 tr. ř. (ve variantě vztahující se k souhrnnému trestu) je však z tohoto hlediska formální povahy a lze ji zhojit novým konáním hlavního líčení, aniž by byly diskvalifikovány veškeré důkazy provedené před samosoudcem. Bylo by ostatně nelogické, aby byla jako důkaz použitelná výpověď svědka učiněná před vyšetřovatelem, ale nebyla by použitelná výpověď před samosoudcem jen proto, že soud nebyl náležitě obsazen. Trestní řád a soudní praxe přitom připouští důkazní použití obsahu výpovědí učiněných například ve vazebním zasedání (kde rovněž nemusí senát zasedat v tom složení, v němž později meritorně rozhoduje) a jako důkaz lze za splnění stanovených podmínek použít také výpovědi obviněných, svědků a znalců učiněné mimo hlavní líčení podle § 183a tr. ř.

V posuzovaném případě byl svědek V. K. vyslechnut v hlavním líčení před samosoudkyní dne 9. 12. 2014 a po řádném poučení o právu odepřít výpověď a po svém vyjádření, že vypovídat chce a bude (č. l. 605), k věci vypověděl. Obviněný se tohoto hlavního líčení zúčastnil a bylo mu umožněno klást svědkovi otázky. Nebylo zjištěno žádné porušení procesních pravidel stanovených pro výslech svědka a způsob vedení hlavního líčení.

Věcná nepříslušnost samosoudce vyplývala z nutnosti ukládání souhrnného trestu ve vztahu k dříve uloženému trestu v řízení před senátem (§ 314a odst. 2 tr. ř.). Zjištěná vada se tedy netýkala samotného průběhu hlavního líčení ani provádění předmětného důkazu výslechem svědka V. K. a je z tohoto hlediska ryze formální povahy. Vztahuje se právě pouze k procesním podmínkám ukládání trestu, v tomto případě souhrnného.

Postup nalézacího soudu, který podle § 211 odst. 4 tr. ř. přečetl a při rozhodování použil výpověď svědka V. K. z původního hlavního líčení, konaného před samosoudkyní, nepovažuje tedy Nejvyšší soud za porušení zásad spravedlivého řízení.

Na podporu tohoto závěru lze připomenout i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2012, sp. zn. 8 Tz 11/2012, publikovaný pod č. 61/2012 Sb. rozh. tr., který řešil otázku nutné obhajoby za situace, kdy bylo vedeno řízení o přečinu, avšak měl být ukládán souhrnný trest podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku i za sbíhající se zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí převyšující pět let, jímž byl pachatel uznán vinným dřívějším pravomocným rozsudkem. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že za takové situace není dán důvod nutné obhajoby podle § 36 odst. 3 tr. ř., neboť je zde konáno řízení, byť před senátem ve smyslu § 314a odst. 2 tr. ř., jen o přečinu, a nikoliv též o uvedeném zločinu, třebaže i za něj je ukládán souhrnný trest a třebaže v řízení o tomto zločinu by obviněný musel mít obhájce. Váhu je tudíž nutno přikládat tomu, pro jaký trestný čin se vede řízení, a především z tohoto hlediska posuzovat jeho zákonnost. To platí v širších souvislostech i přesto, že zákon v ustanovení § 314a odst. 2 tr. ř. striktně stanoví věcnou příslušnost senátu. Ta je však odůvodněna a zaměřena ve vztahu k ukládanému trestu, nikoli k průběhu řízení. Obviněným sporovaný důkaz byl proveden v hlavním líčení konaném před samosoudcem za situace, že řízení bylo vedeno o trestných činech, jimiž byl obviněný pravomocně uznán vinným dovoláním napadeným rozhodnutím, tedy o trestných činech, k jejichž projednání je jinak příslušný právě samosoudce.

Jestliže by se za této situace soud zřekl důkazů řádně provedených v hlavním líčení, byť věcně nepříslušným samosoudcem, znamenalo by to neodůvodněně formalistický přístup.

Navíc je třeba dodat, že ve vztahu k nutnosti ukládání souhrnného trestu se může situace v průběhu řízení změnit, neboť soud na počátku hlavního líčení často nemusí mít v tomto směru úplné informace, jež vyjdou najevo teprve v dalším průběhu řízení. Na způsob vedení řízení před zjištěním nových informací (ohledně závěru ve vztahu k podmínkám § 314a odst. 2 tr. ř.) to ale nemá žádný vliv. Avšak ani poté, co vyjde najevo, že z důvodu ukládání souhrnného trestu bude podle § 314a odst. 2 tr. ř. nutné, aby rozhodl senát, nemá to žádný reálný dopad na způsob vedení řízení, neboť charakter trestného činu, jenž je vůdčím trestným činem pro ukládání souhrnného trestu, nemá žádné jiné dopady než právě pro uložení trestu. Není proto možné s tímto trestným činem spojovat procesní důsledky, které by jinak, pokud by se vedlo řízení o tomto trestném činu, bylo nutné dodržet. To rovněž potvrzuje závěr, že by diskvalifikace důkazů provedených v hlavním líčení, které ještě bylo vedeno před samosoudcem (byť byl zjištěn uvedený rozpor tohoto postupu s ustanovením § 314a odst. 2 tr. ř.), byla nedůvodně formalizující. Smyslem ustanovení § 314a odst. 2 tr. ř. (ve variantě vztahující se k ukládání souhrnného trestu) není garance zákonnosti řízení s předpokladem jakési nižší míry zákonnosti provádění důkazů před samosoudcem než před senátem, nýbrž potřeba zajistit, aby i nový, souhrnný trest byl uložen senátem, a nikoli jen samosoudcem. Jde o naplnění ústavní zásady senátního rozhodování (čl. 94 odst. 1 Ústavy), která je provedena v § 2 odst. 9 tr. ř.

Nad rámec v tomto řízení posuzované procesní situace považuje Nejvyšší soud za potřebné dodat, že důkazy provedené v původním hlavním líčení před samosoudcem zásadně nelze označit za nepoužitelné pro rozhodnutí v pozdějším řízení před senátem ani v případech, kdy řízení vedl samosoudce věcně nepříslušný z ostatních důvodů uvedených v § 314a tr. ř. Půjde jednak o situaci, kdy vyšlo najevo, resp. samosoudce přehlédl, že stíhaný skutek je třeba kvalifikovat jako trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let, jednak o případy, kdy vyjde najevo, že soud původně vyhodnotil předběžnou otázku, zda přichází v úvahu uložení společného trestu (přičemž dřívější trest byl uložen v řízení před senátem), nesprávně, ať už z důvodu chybného právního názoru, anebo že mu chyběly informace později zjištěné z prováděných důkazů (tyto úvahy by se samozřejmě nevztahovaly na případy záměrného obcházení zákonných ustanovení o senátním rozhodování, které však nelze předpokládat). Situace je zde odlišná a problematičtější v tom, že hlavní líčení konané před věcně nepříslušným samosoudcem je zatíženo vadou přímo ve vztahu k charakteru (závažnosti) posuzovaného trestného činu (viz výše). Především může dojít k tomu, že hlavní líčení před samosoudcem proběhlo bez účasti obhájce, ačkoli byl dán důvod nutné obhajoby uvedený v § 36 odst. 3 tr. ř. V tomto směru je tedy situace méně jednoznačná než v případech, kdy měl hlavní líčení konat senát pouze z důvodu nutnosti uložení souhrnného trestu ve vztahu k trestu uloženému senátem (viz zmíněné rozhodnutí č. 61/2012 Sb. rozh. tr.). Jinak ovšem platí výše uvedené argumenty i zde. Bylo by nelogické, aby byla jako důkaz použitelná výpověď svědka učiněná před vyšetřovatelem, ale nebyla by použitelná výpověď před samosoudcem. Trestní řád a soudní praxe připouští důkazní použití obsahu výpovědí učiněných například ve vazebním zasedání (kde rovněž nemusí senát zasedat v tom složení, v němž později meritorně rozhoduje, a kde rovněž nemusí být přítomen obhájce, ačkoli je jinak dán důvod nutné obhajoby) a jako důkaz lze za splnění stanovených podmínek použít také výpovědi obviněných, svědků a znalců učiněné mimo hlavní líčení podle § 183a tr. ř.

V posuzovaném případě však byla věcná příslušnost senátu dána nutností ukládat souhrnný trest, a pro takový případ jednoznačně platí, že pokud je třeba hlavní líčení provést znovu jen z toho důvodu, že je konal samosoudce, ačkoli je měl podle § 314a odst. 2 tr. ř. konat senát z důvodu nutnosti ukládání souhrnného trestu ve vztahu k trestu uloženému v řízení před senátem, lze dřívější výpovědi z protokolu o hlavním líčení za splnění podmínek § 207 odst. 2, § 211 odst. 1, § 211 odst. 2 písm. a), § 211 odst. 3, § 211 odst. 4 a § 211 odst. 5 tr. ř. přečíst a vycházet z nich při rozhodování

věci. Podstatné vady řízení, pro které je třeba hlavní líčení provést znovu (§ 219 odst. 3 věta prvá tr. ř.) je nutno z hlediska použitelnosti výpovědí obviněných, svědků a znalců podaných v předchozím hlavním líčení zatíženém takovou vadou posuzovat individuálně, zejména s přihlédnutím k tomu, zda přečtením těchto výpovědí z protokolu o hlavním líčení a jejich důkazním použitím nedochází k porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Soudy proto nepochybily, pokud vzaly výpověď svědka V. K. z hlavního líčení konaného před samosoudkyní dne 9. 12. 2014 za jeden z podkladů svých rozhodnutí.

Poté, co nalézací soud v souladu s ustanovením § 211 odst. 4 tr. ř. přečetl a při rozhodování použil výpověď svědka V. K. z původního hlavního líčení a tuto zhodnotil spolu s dalšími provedenými důkazy, dospěl k odůvodněným skutkovým závěrům. Mezi jeho skutkovými zjištěními, z nichž v napadeném usnesení vycházel i Krajský soud v Praze jako soud odvolací, na straně jedné a provedenými důkazy na straně druhé žádný extrémní rozpor není. Zjištění soudů mají v provedených důkazech odpovídající obsahový podklad, byť obviněný spáchání trestného jednání popíral. Právo obviněného na spravedlivé řízení nebylo nijak porušeno tím, že na podkladě provedených důkazů, včetně výpovědi svědka V. K., soudy učinily závěr, že obviněný je pachatelem předmětných trestných činů. Námitky obviněného uvedené v dovolání nejsou dovolacím důvodem.

Nejvyšší soud proto dovolání obviněného J. D. podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl jako dovolání podané z jiného než zákonného dovolacího důvodu. V souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. toto rozhodnutí učinil v neveřejném zasedání.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- Blanketní stížnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Výkon trestu (exkluzivně pro předplatitele)
- Zabezpečovací detence (exkluzivně pro předplatitele)
- Ublížení na zdraví
- Prohlášení viny
- Jednočinný souběh
- Náhrada škody
- Správní žaloba a trestní rozsudek
- Zajištění věci (exkluzivně pro předplatitele)
- Zastupování zmocněncem (exkluzivně pro předplatitele)
- Slyšení ve vazebním řízení